

HISTORIEVIDENSKAB, HÅNDBØGER OG HJÆLPEVIDENSKABER

Magnus Mörner and Thommy Svensson (red.): *The History of the Third World in Nordic Research*. (Kungl. Vetenskaps- och Vitterhets-Samhället, Göteborg, 1986). 201 s., 90,-Skr.

Den foreliggende forskningsoversigt, der er et resultat af den nordiske historiker-kongres (XIX) i Odense 1984, søger gennem 12 rapporter – samlet om de geografiske hovedområder Afrika, Asien og Latinamerika – fra henholdsvis Danmark, Finland, Norge og Sverige at give et billede af den nordiske forskning vedr. den Tredje Verden.

Det ville være synd at sige, at det er blevet nogen *læservedlig* oversigt, dertil er de enkelte bidrag alt for forskellige dels i den måde, de præsenterer publikationerne på, dels i deres temmelig svingende udvalgs-kriterier og geografiske afgrænsninger. Redaktørerne har, som det påpeges i forordet, af tidsmæssige årsager bevidst undladt at tilvejebringe et mere ensartet billede. Det er forståeligt, for det redaktionelle arbejde ville helt givet være blevet meget omfattende. Hvad der derimod er sværere at forstå er, at man ikke har søgt at afhjælpe en del af ulemperne ved at forsyne bogen med et eller flere registre.

Når dette er sagt, skal det understreges, at det ikke desto mindre er en meget *læseværdig* og informativ oversigt, hvor det er lykkedes for de fleste af bidragyderne at give en dækkende redegørelse for udviklingen i arbejdet med den Tredje Verdens historie (i videste forstand) og at sætte de enkelte publikationer ind i en større sammenhæng.

Der er m.a.o. i høj grad grund til at være tilfreds med initiativet; og så kan man jo håbe på, at det i en ikke alt for fjern fremtid vil være muligt at følge

dette initiativ op med en ny, mere ensartet og lettere tilgængelig oversigt.

En række af de på kongressen fremlagte »papers« er publiceret i *Scandinavian Journal of History* 11.1. 1986. I den foreliggende bog er medtaget yderligere 6 bidrag, som – skønt de ikke skal anmeldes i denne sammenhæng – dog bør nævnes. Randi Rønning Balsvik behandler den etiopiske studenterbevægelse i 1960'erne og begyndelsen af 1970'erne med særligt henblik på den voksende sociale og politiske bevidstgørelse. Seppo Rytönen redegør i sit indlæg for arbejdet med finske missionsarkiver som kilder til Ovambo-folkets vilkår i Tysk Sydvestafrika omkring 1900. Lennart Limberg runder den afrikanske del af bogen af med en drøftelse af et så centralt emne som militærkup i Afrika og slår til lyd for et mere udbygget samarbejde mellem skandinaviske og afrikanske universiteter. I bogens asiatiske del skriver Peter Christensen om økologiske faktorer og det Persiske Rige, medens Pamela Price i en længere artikel beskæftiger sig med udviklingen af en antibrahmanholdning i Retfærdighedspartiet i Madras omkring 1900.

Hernán Horna's gennemgang af den spanske erobring af Syd- og Mellemamerika, der søger at drage ikke-europæiske faktorer og synspunkter stærkere frem, afrunder bogens sidste del, den latinamerikanske.

Per Willemoes Jørgensen

Toldkamre indtil 1969 I-II. Overtoldinspektoratet for Østifterne. Toldarkiver III. (Landsarkivet for Sjælland mm., 1985-86). 265 s., 291 s. og 67 s.

Rigsarkivet og landsarkiverne samarbejdede i 1983-85 med Direktoratet for